

Porodično nasilje – naša surova realnost

Nasilje je sveprisutno u našem okruženju. Iako ne postoji univerzalna definicija nasilja, ono podrazumeva zloupotrebu sile kao akta agresije, kojim se povreduju osobe. Od najšire društvene svere do naše sopstvene ličnosti opkoljeni smo nasiljem, želeli da ga sagledamo ili ga izbegavali. Problem sa kojim se najčešće susrećemo je porodično nasilje, najčešće nasilje prema ženama, zatim prema deci i prema starima

Vrste nasilja su različite i javljaju se u sledećim oblicima, ali ne treba da se zapostavi činjenica da se napomenuti oblici prožimaju jedan kroz drugi.

Fizičko nasilje je primena fizičke sile, uključuje batinanje, udaranje po glavi i telu, nanošenje opekotina i udaraca raznim predmetima,

Psihičko nasilje se odnosi na povredu psihe, u vidu zaplašivanja, potcenjivanja, emocionalnih pretnji i optužbi, zloupotreba poverenja,

Spoj fizičkog i psihološkog nasilja predstavlja seksualno nasilje, silovanje, prisiljavanje na seks i ponižavanje na seksualnoj osnovi.

Ekonomsko nasilje je kontrolisanje nečije zarade, oduzimanje stečene zarade, ne ispunjavanje obaveza izdržavanja neobezbeđenih članova porodice, zabranjivanje da osoba ostvari sopstvene prihode, itd.

Važno je napomenuti i indirektno i/ili pasivno zlostavljanje. Vid nasilja koji nije direktno uočljiv, ali najčešće spada u fizičko i psihičko nasilje. Ovaj vid nasilja je veoma suptilan i uključuje viktimizaciju, dvosmislenost, zapostavljenost i intelektualno zlostavljanje.

Nasilje u porodici ima nekoliko dimenzija:

- Modalitet: fizičko, psihičko, seksualno i/ili ekonomsko
- Učestaost: povremeno, hronično
- Ozbiljnost: kod fizičkog, psihičkog i seksualnog zavisi od stepena povrede i potrebe za lečenjem.
- Povreda: blaga, umerena, teška. Najviši stepen je ubistvo.

Nasilje je veoma rasprostranjen problem. Iako stručnjaci žele da pokažu tačne statističke podatke, uz pomoć policijskih i bolničkih dosijea, teško je odrediti tačan broj zato što se taj problem skriva.

Veoma je teško utvrditi uzrok kojim se može objasniti nasilje, npr. zašto muškarci zlostavljaju žene? Faktori koji su najtesnije povezani sa porodičnim nasiljem jesu mladost i odrastanje i nasilika i žrtve; niski prihodi; konzmiranje droge ili alkohola; seksualne frustracije; odrastanje u

nasilnoj porodici, : .. Ne može sa reći da neka pojedinačna karakteristika ličnosti konkretno vodi do nasilnog ponašanja, ali je uočeno da nasilnici pate od asocijalnih poremećaja ličnosti. Takve osobe imaju smanjenu sposobnost osećanja krivice ili tuge.

Posledice nasilja trpe žrtve sa kratkoročnim ili dugoročnim posledicama. Pored vidljivih fizičkih povreda, žrtve postaju sklone depresiji i drugim psihičkim poremećajima, ponekad postaju zavisnici alkohola ili droge, skloniji su suicidalnom ponašanju. Npr deca, koja su svedoci nasilja, pored toga što su skloniji psihičkim poremećajima, postoji velika verovatnoća da će kada odrastu i oni postati nasilnici.

Kulturološki i socijalni faktori utiču na nasilje kao društvenu pojavu. Naš društveni i ekonomski sistem funkcionise tako da direktno podržava patrijahalno društvo i porodično ustrojenje, koje je povezano sa subordinacijom i potčinjavanjem žena.

Prevenciju i pomoć žrtvama nasilja pružaju institucije. Najefikasnija pomoć, do sada, pružana je u sigurnim kućama. Taj prostor je napravljen kao prijatan ambijen, u kome je obezbeđena i pomoć u vidu edukativnog programa, sa savetovalištem za psihološku i pravnu pomoć, kao i posredovanje kontakta sa drugim institucijama poput centara za socijalni rad, policijom itd.

Neophodno je pored pružanja pomoći žrtvi nasilja, raditi i na programima za izlečenje nasilnika. Postoje različite vrste programa, ali su uglavnom zasnovane na grupnoj terapiji. Mnoge su edukativnog karaktera i prezentuju pokazivanje porodičnog nasilja iz ugla žrtve.

Svakodnevno, svaki pojedinac nosi odgovornost o smanjivanju porodičnog nasilja.

Snežana Solunac

Januar 2014. Godine

Dom zdravlja, Lapovo

Literatura:

- Ignjatović, T., (2011). *Nasilje prema ženama u intimnom partnerskom odnosu: Model koordiniranog odgovora zajednice*, Rekonstrukcija Ženski Fond, Beograd.
- Slavković, I., T. Ignjatović, (2007). *Nasilje u porodici – čija je odgovornost? Priručnik za organizovanje konferencija slučaja za zaštitu od nasilja u porodici sa primerima dobre prakse*, Autonomni ženski centar, Beograd
- Lukić, M., (2003). *Kriminološka analiza nasilja u porodici*, magistarska teza, Pravni fakultet u Nišu, Univerzitet u Nišu
- Član 197. Porodičnog zakona u *Žrtve nasilja u porodici*. Centar za socijalni rad, Beograd
- Internet: http://sh.wikipedia.org/wiki/Nasilje_u_porodici (viđeno 13.01.2014.g 21h)